

školní vzdělávací program

ŠVP 2025/26 ZŠ Český Krumlov, Plešivec 249 - Kopie

RVP ZV Základní vzdělávání

Zeměpis

Základní škola Český Krumlov, Plešivec 249

Učební osnovy

Název školy	Základní škola Český Krumlov, Plešivec 249		
Adresa	Plešivec 249, 381 01 Český Krumlov		
Název ŠVP	ŠVP 2025/26 ZŠ Český Krumlov, Plešivec 249 - Kopie		
Platnost	od 1.9.2025	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání	Délka studia v letech:	9

1.1 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci

se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídaní či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, člověk a společnost, člověk a zdraví a člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Zeměpis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	1+1	1+1	1	

Charakteristika předmětu

Předmět ZEMĚPIS je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. až 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Zeměpis se vyučuje v učebnách jednotlivých ročníků.

Cíle v předmětu zeměpis směřují k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů,
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací,
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí,
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka,
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem,
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu),
- projekty.

Vyučovací předmět zeměpis je úzce spjat s přírodopisem, fyzikou, chemií, dějepisem a matematikou.

6. ročník

6. ročník

2 týdne, P

GI: Kartografie a topografie

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - vnímá glóbus jako zmenšený model planety Země a používá ho k demonstraci rozmístění světadílů a oceánů, ukazuje poledníky a rovnoběžky, zemskou osu - rozdílí druhy map podle měřítka a obsahu, aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností	Kartografie a topografie - glóbus - mapa - měřítko a obsah map

GI: Aplikace kartografických a topografických znalostí

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - vytváří sám jednoduché mapy - čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map, určuje zeměpisnou polohu na mapě, orientuje se v rejstříku zeměpisných atlasů	Aplikace kartografických a topografických znalostí - práce s mapou

POZ: Země ve vesmíru

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - určí a popíše tvar Země s pomocí glóbusu - zhodnotí působení Slunce a Měsíce na planetu Zemi, popíše pohyby Země a jejich důsledky - vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy s polohou na různých polednících a určí aktuální čas na vybraném místě	Země ve vesmíru - pohyby Země - Měsíc – přirozená družice Země - časová pásma na Zemi

6. ročník

POZ: Přírodní obraz Země

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - popíše stavbu zemského tělesa a členění zemské kůry na litosférické desky - popíše zemětřesení a sopečnou činnost a jejich důsledky - vyhledá na fyzické mapě světa nejčastější oblasti s výskytem zemětřesení a sopečné činnosti - rozliší typy pohoří podle vzniku - objasní s porozuměním pojem podnebí a pojmenuje činitele ovlivňující podnebí - určí a vymezí s pomocí mezních rovnoběžek na mapách podnebné pásy - vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím a pojmenuje činitele utvářející počasí - popíše charakter a působení hlavních pravidelných větrů na Zemi, pojmenuje je a vyhledá v mapách oblasti s jejich výskytem - popíše rozložení zásob vody na Zemi - popíše oběh vody v přírodě - popíše vlastnosti mořské vody, rozliší a pojmenuje pohyby mořské vody - znázorní vodní tok a jeho části od pramene k ústí, rozumí pojmy říční síť, povodí a úmoří - vysvětlí rozdíl mezi mořem, jezerem a umělými vodními nádržemi (rybníky) - popíše proces vzniku ledovce u ukáže na mapě oblasti výskytu ledovců - popíše a porovná jednotlivé typy přírodních krajín - biomy - (savany, pouště, stepi, ...) podle podnebí a podle druhů rostlinstva a živočišstva a vyhledá je na mapě	Přírodní obraz Země - stavba zemského tělesa - zemětřesení a sopečná činnost - litosféra - atmosféra - hydrosféra - biomy (vegetační pásy)

7. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - Zná své silné stránky a dovednosti a s dopomocí je prohlubuje ve své zvoleném oboru
 - S dopomocí odděluje postatné informace od nepodstatných
 - S dopomocí propojuje získané informace a využívá je ve svých praktických činnostech
 - Na základě kritérií dokáže zhodnotit kvalitu a kompletnost své práce a s dopomocí opraví případné nedostatky
- Kompetence k řešení problémů
 - S pomocí vyhodnotí závažnost problému a zformuluje způsob řešení
 - S dopomocí řeší problém s využitím získaných logických postupů
 - Ověřuje správnost řešení a vyhodnocuje svůj pokrok v řešení problému
- Kompetence komunikativní
 - Samostatně dokáže podat smysluplnou zpětnou vazbu. Opírá se o kritéria.
 - V různých oborech samostatně klade otázky
 - S dopomocí vhodně a adekvátně argumentuje
 - Při argumentaci volí vhodnou intonaci, gesta a mimiku
 - Ovládá základní formy písemné komunikace
 - Ovládá komunikaci v on-line prostředí i mimo školu a dodržuje její pravidla
 - Zvládá své emoce při obhajobě své práce a argumentaci

7. ročník

- Kompetence sociální a personální
 - Společně s pedagogem formuluje pravidla práce ve skupině a dodržuje je
- Kompetence občanské
 - Toleruje názory jiných lidí
- Kompetence pracovní
 - Zná a dodržuje základní pravidla v odborných předmětech
 - Prostuduje zadání, promýšlí postup práce

RS: Světadíly a oceány

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • objasní pojmy: kontinent, světadíl, světový oceán • popíše zemský povrch, pojmenuje a vyhledá na glóbu a na mapě světa oceány, kontinenty a světadíly • vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy • rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění	Světadíly a oceány - znaky států, hranice

RS: Regiony světa

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: • pojmenuje a vyhledá v mapách významné prvky horizontální členitosti: významné části pobřeží, moře a zálivy, ostrovy, poloostrovy, průlivy, průplavy • popíše s pomocí mapy výškovou členitost povrchu, pojmenuje a vyhledá v mapách nejvíce zastoupené povrchové útvary • porovná podnebí v jednotlivých částech světadílu podle teploty a množství srážek • určí a vyhledá v mapách úmoří kontinentu, vyhledá v mapách hlavní toky řek, určí bezodtoké oblasti • pojmenuje a vyhledá v mapách několik vhodných reprezentativních příkladů národních parků, přírodních rezervací, uvede předmět jejich ochrany, způsoby a problémy v jejich využívání z pozice cestovního ruchu • rozlišuje přírodní zdroje podle charakteru a hospodářského využití • vyhledá v mapách nejhustěji a řídce zalidněné oblasti • posoudí příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění obyvatelstva • vymezí v mapách jednotlivé regiony daného kontinentu • srovnává obyvatelstvo podle kultury, způsobu života a náboženství • vyhledá na politické mapě vybrané státy a vybraná hlavní a velká města • určí a vyhledá v mapách oblasti vhodné pro osídlení, k zemědělství, pro těžbu nerostných surovin a pro průmysl a oblasti vhodné z hlediska cestovního ruchu • pojmenuje hlavní nerostné suroviny těžené v jednotlivých oblastech, určí v mapách konkrétní lokality jejich těžby • vyhledá v mapách nejvýznamnější města a střediska cestovního ruchu • vymezí kritéria hodnocení vyspělosti států	Regiony světa Afrika, Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie - poloha - povrch - podnebí a biomy - vodstvo - přírodní zdroje - obyvatelstvo - regiony

8. ročník

8. ročník

1+1 týdně, P

RS: Evropa

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - na vybrané mapě popíše historicko-geografické změny území - charakterizuje typy dopravy v Evropě, služby a zahraniční obchod v Evropě - popíše specifické rysy jednotlivých států Evropy	Evropa -znaky států -poloha -povrch -podnebí a biomy -vodstvo -přírodní zdroje a hospodářství -obyvatelstvo -regiony

ČR: Geografie ČR

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - určí geografickou polohu ČR, popíše hranice ČR - na fyzické mapě ČR vymezení důležité povrchové útvary - zařadí území ČR k jednotlivým úmořím - pojmenuje hlavní vodní toky a jejich důležité přítoky a vyhledá je v mapách - rozdělí mezi přírodními (jezera) a umělými vodními plochami (rybníky, nádrže) - rozdělí chráněná území v ČR, uvádí jejich příklady a jejich cennosti - posoudí hlavní aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v ČR - na mapě ukáže důležitá města ČR - rozdělí nerostné suroviny podle jejich charakteru a využití, vymezení a lokalizuje na mapě nejdůležitější oblasti těžby surovin v ČR - popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren z ekonomických a ekologických hledů - zhodnotí charakter zemědělství v ČR - vyhledá v mapě důležité železniční uzly a významné silniční tahy v ČR - pojmenuje, popíše a vyhledá v mapách příklady národních kulturních památek a památek zapsaných v seznamu UNESCO	Geografie ČR - poloha a rozloha - geologická stavba - geomorfologické členění povrchu - podnebí - vodstvo - ochrana přírody - obyvatelstvo - sídla - průmysl a nerostné bohatství - zemědělství - doprava

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - Samostatně si volí svůj učební styl pro efektivní učení
 - Samostatně volí nejvhodnější strategie pro řešení úloh
 - Zná své silné stránky a dovednosti a cíleně je prohlubuje ve své zvoleném oboru
 - Samostatně vyhledává, třídí a ověřuje si důvěryhodnost informací z různých zdrojů
 - Samostatně odděluje podstatné informace od nepodstatných
 - Čte s porozuměním odborné a literární texty odpovídající jeho věku a úrovni učení
 - Samostatně propojuje získané informace a využívá je ve svých praktických činnostech
 - Rozumí používaným termínům, znakům a symbolům z různých oborů a používá je
 - Propojuje informace z různých oborů do širších celků

9. ročník

- Analyzuje, syntetizuje a kriticky posuzuje získané poznatky
- Získané informace aplikuje i v jiných oborech a situacích
- Samostatně si stanovuje reálné a smysluplné cíle v rámci svého učení
- Porovnává své výsledky v čase
- Na základě kritérií dokáže zhodnotit kvalitu a kompletnost své práce a samostatně opraví případné nedostatky
- Kompetence k řešení problémů
 - Samostatně vyhodnotí závažnost problému a zformuluje způsob řešení
 - Vyhledá z různých zdrojů informace vhodné k řešení problému a propojuje je
 - V případě nezdaru hledá jiná efektivnější řešení směřující k vyřešení problému
 - Samostatně řeší problém s využitím získaných logických postupů
 - Samostatně využívá vlastní úsudek a zkušenosti k řešení problému
 - Na základě vlastních zkušeností aplikuje osvědčené způsoby řešení v nových situacích
 - Vyhodnotí efektivitu zvolené strategie
- Kompetence komunikativní
 - K danému tématu se vyjadřuje výstižně a jasně, formuluje své myšlenky
 - Rozumí významu českých a běžně užívaných cizích slov a základním odborným termínům
 - Samostatně vhodně a adekvátně argumentuje
 - Svou argumentaci opírá o důvěryhodné zdroje
 - Dokáže přizpůsobit svůj projev komunikační úrovni partnera
- Kompetence sociální a personální
 - Samostatně formuluje pravidla práce ve skupině a dodržuje je
 - Na základě sebereflexe vyhodnotí a zvolí si svou vhodnou roli ve skupině
 - Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu (skupině), při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, asertivně obhájí svůj názor
 - Respektuje názory druhých a je schopen kompromisu, dává prostor k vyjádření myšlenek ostatním ve skupině
 - Efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu
 - Je si vědom svých kvalit i nedostatků a vědomě řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Kompetence občanské
 - Chápe základní environmentální problémy v současném světě a dává je do souvislostí se svým chováním k přírodě a vyvozuje závěry
- Kompetence pracovní
 - Samostatně postupuje podle odborného návodu v daném předmětu a dokáže reagovat na případné změny
 - Při všech praktických činnostech se chová zodpovědně k sobě i ostatním
 - Objektivně zhodnotí kvalitu a funkčnost své práce při všech praktických činnostech
 - Využívá získané znalosti a zkušenosti při přípravě na své budoucí profesní zaměření

9. ročník

ČR: Regiony ČR

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: jednotlivé regiony - kraje ČR porovnává komplexně podle vybraných kritérií	Regiony ČR - kraje ČR

ČR: Místní region

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - lokalizuje místní region	Jihočeský kraj, Krumlovsko

SaHP: Obyvatelstvo

Očekávané výstupy	Učivo
	Obyvatelstvo Společenské a sídelní poměry současného světa - obyvatelstvo světa a jeho početní růst - rozmístění obyvatelstva na Zemi - struktura obyvatelstva - rozmístění lidských ras, národů a jazyků

ŽP: Globální problémy

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě - vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	Globální problémy současného světa - znečištění atmosféry - ničení tropických deštných lesů - kyselý déšť - přelidnění a hlad - problémy oceánů - současná ohniska napětí ve světě

TGV: Orientace v terénu

Očekávané výstupy	Učivo
Žák: - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály při vyhledávání informací - aplikuje v terénu dovednosti s buzolou - aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Orientace v terénu Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině - orientační body - světové strany - pohyb podle mapy - odhad vzdáleností a výšek objektů